

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Égészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 12.
Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVVYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Ki kell irtani a régi rendszert.

(C.) Nem tudjuk, hogy Széll Kálmán akaratából történt-e Ugron Gábor kibuktatása a delegációból, de tény az, hogy a jelenlegi delegációban magyar részről nincs ellenzék. Ez oly hiba, melynek súlyos következményei lehetnek. Az új milliokról ne beszéljünk; az már következménye a delegációknak, hogy néhány millióval többet fizessünk. De vannak oly érdekeink is, melyek csakis a delegációban védhetők meg, s csakis ellenzéki delegatusok által. Nemzeti aspirációink itt sülyednek sárba, s ellenzék nélkül az elvállalt új milliókért mi re-kompenciációt sem várhat a nemzet. Ez az állapot tehát betegségre vall, már akár Széll Kálmán, akár Bánffy jóvoltából.

Széll Kálmánról a jog, a törvény és igazság emberéről nem tehetjük fel, hogy az ő kezdeményezésére történt Ugron kibuktatása. Itt más kéznek kellett közbejártani. Itt egy piszkos kéz működött, melynek szennye ott van mindennütt, s ez a kéz Bánffy Dezsőé. Amíg tehát Széll Kálmán a névleges vezér, addig az affektuáló vezérek, kik készítik

maguknak az utat a hatalomig, a misztéri székéig — Bánffy, Tisza és érdekcsoportja.

Bánffy és Tisza miatt akár a világ végéig szállíthatott volna Ugron talpát, zabot és pokróczot — csak az autonómiai congressuson ne támadt volna meg azt a kurtaeszű kormányzasi politikát, mely egy romlott felekezeti uralom érdekében még a közpályáról is leszorítani igyekszik a katolikusokat. Ez a büne Ugronnak. Katolikusként vállotta magát. És így jár ma mindenki, minden téren, ha nagyon emlegeti katolikus voltát. Ez annyira nyilvánvaló tény, hogy nagyon sok ezer közpályán mozgó ember keserűen emlegeti, hogy katolikusnak született. Csak a vak nem látja, hogy az Ugron elleni hajszá is ugyanazon felekezeti érdekeuralomnak erőpróbája, melyet Tisza Kálmán feneketlen korrupciójával hatalomra emelt, hűséges tanítványa pedig — a Bukott — egészen a brutalitásig kifejllesztett. Ugyanaz a cinikus felekezeti politika, vagy inkább gyűlölet nyilvánul meg itt, mint a főudvarmesteri sajtóban, mely dühében a büntető törvénykönyv után kiabál, mert ő Szentsége XIII. Leó pápa, megáldotta a mi vezérünknek, Zichy

Nándor grófnak fegyvereit, s teljes erélyt és kitartást kívánt harcársaitól.

Eme tényekből pedig nyilvánvaló az, hogy az a rendszer, mely annak idején romlott felekezeti érdekeuralom fenntartására hatalmába kerítette annak a boldogtalan országnak kormányát, törvényhozását, közigazgatását, hírlapjait, és ugyanarra a célra vakmerő cinizmussal intézte alattomos és nyílt támadásait a közszabadság és alkotmány ellen — hát ez a rendszer még ma is minden szemérem nélkül viszi piacra azt a fanatikus gyűlöletet, mely ha lehetne, megfojtaná mindazt, a mi katolikus.

Szinte érthetetlen Széll Kálmán politikája, hogy miért nem lép fel erélyesen eme széthúzó és érdeklajhászó törekvések ellen; érthetetlen, hogy miért tisztogatja oly lassan a levegőt. Vagy tényleg működik ez irányban — de titokban — csak akkor áll elő, ha egyszerre kirántsátja a gyékényt Bánffy és Tisza alól. Mert az bizonyos, hogy itt Magyarországon nem szabad többé a Bánffy-féle liberalizmusnak uralomra jutni. Ha száz feje legyen is a hydracsoportnak, de le kell vágni azt és kiégetni, hogy soha ki ne nőhessen. Itt az ország megmentéséről van szó! Itt arról van szó, hogy kiirtsunk egy oly

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Leánynező.

Irtá: **Edner Echenbach Mária.**

Németből: **Lubinsky Anna.**

Volt egyszer egy mesebeli herceg a leg-nemesebb a legszebb és legszeretetremlőbb azok között, kik valaha léteztek. Midőn huszonhat éves lett, anyja a királyné, magához hívatta s így szólt hozzá:

Elérkezett az idő, hogy magadnak élet-társat keres s megalapítsd otthonodat. Tudva-levőleg a legjobb asszonyok a földnek nevezett csillagban található. Ott él a bájos neked szánt menyasszony is, egy leány, kedves fiam, ki lélek-nemességben hozzád hasonló.

A herceg elpirult és a királyné folytatta: De nem lesz könnyen sajátod. Meg kell, hogy érdemeljed.

- Mi által anyám?
- Fáradszónak keresés által oh fiam.
- A föld milyen táján?
- Európában.
- Falun — városban?
- Egy fővárosban, főnemes leányok között.

Eleget tudsz most menj fiam.

De ez felkiáltott. — És az ismertető jel? Még csak azt mond meg nekem. Miről ismerem meg?

A királyné leszállt trónjáról s néhány szót sugott fia fülébe.

* * *

Egy nagy város társaságában hirtelen egy ifju tünt fel, ki általános szeretetet és csodálatot keltett. A történelmi nevek egyike sem versenyezhetett an övével, mely még a mondák idejéből származott; gazdagsága megmérhetetlennek látszott, nagylelkűsége az is volt. Magas születésű nemes és gazdag, kellett-e még több, hogy a leányok szívét és a szülők beleegyezését kinyerje? Oly lovagiasan és szerényen mint ő még egy férfi sem udvarolt fiatal leánynak. De ami mindenkit leginkább elragadott: az vidámsága és élceze volt. Hogy ez utóbbit mindig embertársai kárára gyakorolta, hogy a menyői herceg gunyolódó volt nemsokára felfedezték s teljes erejükből igyekeztek, hogy tökéletességének pancézlóján a fonál vékonysága rést tágítsák.

Minden nemes kisasszony, kivel nevetett és tréfált, megvolt győződve, hogy gyöngéségének legügyesebben hízelt s ezzel szívét is megnyerte. De ezen remények egyike sem teljesült s egy szép napon a herceg épp oly hirtelen mint a hogy jött — el is tűnt.

* * *

Ugyanez ismétlődött sok más városokban. A herceg jókedve csökkent, élceze mindinkább élésebb lett. Földi vándorlása, érezte, nem javi-

totta meg s leginkább az fájt neki, hogy csak saját szemeiben vesztett értékeiből. Az apák s anyák és leányok még mindig féltessenek tekintették s tisztelték minden szavát.

— Örök egyformaság — szolt gyakran egészen hangosan kísérte előtt. — Haza térek királyi anyámhoz mint agglégény.

S valóban, mint ilyen, kezdett besavanyodni. Végre legyőzhetetlen utálat fogta el.

— Kantározál. Elő felhőimet. A legfele-tőbbet nekem, parancsolta főlovászmesterének. Megyünk!

— Mára fenség! kérdék tőle. Nem ma van az udvari bál, melyet fenségednek meg kell hogy látogasson?

A herceg beleegyezett s elment a bálba. De nem tánczolt, nem beszélt és nem nevetett. Egy sarokban állt nézte a szép fiatal nőket, kik előtte ellebegtek s sóhajtva szolt, — egy sem egyetlen egy sem!

* * *

A herceg buskomolysága tetőpontját érte el, midőn hirtelen a terem másik oldalán egy bájos leányt vett észre, ki csendesen ült ott s mint ő, a tánczókat nézte. De a leány megelégedetten és lelki nyugalommal tette azt.

— Oh, lélek! — gondolta a herceg, mily szép lehetsz, hogy így szórakozol mások mulat-ságán! Gyöngéden, de visszavonhatatlanul von-

ÚJDONSAGOK.

rendszer, mely a klikk uralmát hozta divatba.

Ennek a rendszernek kiirtása súlyos politikai érdeke Széll Kálmánnak, kit a klikk szintén kárhözatra predestinált, mint a jog és törvény emberét, s a ki utjokban van. Ha nem siet az operációval, félt, hogy rajta fognak eret vágni s mielőtt észre venné, tulszárnyalják, hogy azután végkép lehetetlenné tegyék. Nagy érdeke az országoknak e klikk kiirtása, mert a felekezeti párturalom fog vele megszűnni, mely nem tekinti a haza nagy érdekeit, nem egyeseknek becsületét, de feláldozza mindent önző céljainak elérésére. Érdekünk ez nekünk katolikusoknak, kiket számbeli többségünk dacára e klikk uralma leszorított minden térről s nyakunkra hozta az egyházpolitikát. E párturalom megtörésének ideje mindinkább közeledik, s az általános választások alkalmával kell ennek megtörténni. Ez az egyetlen mód kiirtani a hydrát, s megszabadítani az országot eme csapástól. Készüljünk tehát a választásokra.

— **Fagy és politika.** Megnyugvással veszünk tudomást arról, hogy a tegnapi delegációs cercleben a Felső több delegátustól kérdezősködött az országot ért fagy-kár mibenléte felől. Magyarország milliókkal károsodott az utóbbi három nap alatt, többel forintokban, mint a mennyit a hadügyi követelés koronákban kitesz. A Felsőnek ezen kérdései a magyar delegátusokhoz arról tesz tanúságot, hogy a magyar mezőgazdaság állapota, annak bajai a trón előtt mindenkor részvétellel számíthatnak. Ez mindenestre olyan vonása a politikai életnek, amely megnyugtató, amiből azt a következtetést lehet vonni, hogy a Felső tanácsosai annak idején szintén tudomást vesznek az országos csapásról.

zatva, a bájós leányhoz lépett, meghajtotta magát s kérdé:

— Ön nem tánczol kisasszony?

A leány felállott, viszonzta az udvariasságot s miután leült, felelt kérdésére.

— Nem uram.

— És miért nem?

— Mert nincs tánczosom, felelt teljes nyugalommal, mialatt ártatlan szemével a hercegre nézett s ez oly jól érezte magát, mint a földön még soha.

— Nincs ma tánczos?

— Ma sincs és soha — s oly vidáman nevette, hogy a hercegnek úgy tetszett, mintha hazájának kastélyaiban a varázscsengő a reggelt üdvözölte volna.

Gyönyörű szép lábaira nézett s miután nagy figyelemmel megvizsgálta, szólt:

— Ön bizonyosan szívesen és kiténően tánczol.

— Nagyon szívesen, oh igen! S nem rosszabbul mint a többiek.

— S mégsem kéri fel. Miért, miért? kiáltott a herceg mind tüzesebben s megfogta kezét.

A kicsike megijedt, szemét lesütötte s oly értelmetlenül, hogy csak egy szerelmes érthette meg, mormogta.

— Mert unalmas vagyok.

— Unalmas? . . . Oh kisasszony! . . .

— **Az Országos Ipargyűlés** évek óta arra törekszik, hogy a kiváló iparosoknak díszérmekekkel való kitüntetésével általánosan hasznos az iparos-osztály haladási törekvéseire. A fennálló szabályzat értelmében az egyesületi díszérem rendszerint két fokban adatik, u. m. ezüst és bronzban. Az idén Székesfejévről a következő iparosok részesültek kitüntetésben: **Mester-érem** (ezüst) kapott **Lhotka István** bognármester; **munkás-érem** kaptak: **Csabi János**, Erdélyi István, **Pisichl Ágoston** (ezüst), **Kulik Károly**, Nagy István, **Palla György** és **Schmidt Mór** (bronz), mindnyájan Felmayer-gyári alkalmazottak.

— **Hymen.** **Réti Lina** a Szalkai társulatának volt jeles primadonnája, ki jelenleg Szabadkán lakó édesanyjánál időzik, mint halljuk, legközelebb férjhez megy. A boldog vőlegény **Külfér Gyula** nagybecserű pénzügyi titkár.

Könyv Ede, a székesfejérvári kir. törvényszék aljegyzője jegyet váltott **Füster Irén**ével, id. **Füster Imre** polgártársunk szép és kedves leányával.

— **A névmagyarosítás megkönnyítése.** Mint a mai lapokban olvassuk, „évek óta hangzik a panasz a miatt, hogy a névmagyarosítást sokáig intézik el a belügyminiszteriumban. **Gulner Gyula**, az új államtitkár intézkedésére a belügyminiszteriumban ezentúl egy külön hivatal fogja átvizsgálni a névmagyarosítási kérvényeket, azokat aztán a miniszterhez terjesztik föl, úgy hogy a kérvények elintézésében késedelem nem fog beállani. A névmagyarosítási kérvények borítékjára rá kell írni: „Névmagyarosítás“, úgy, hogy a kérvény egyenesen az illető osztály kezébe jut. Az új rend június 1-én lép életbe.“ **Gulner** államtitkár, mint hírlik, most már maga is jó példával fog előjárni.

— **A tüzoltók tofólétrájára** adakoztak: **Városi takarékpénztár**, **Megyei takarékpénztár** 100—100 koronát; **N. N. 82** kor. 60 fill., **M. kir. földművelésügyi miniszter**, **dr. Steiner Fülöp** m. püspök, **bárá Fiáth Pál** főispán, **Székesfejérvári**

Mély pirban égett arca s melléből egy visszafojtott örömkriált hangzott.

— Engedje meg, hogy egész estén ön mellett foglaljak helyet.

* * *

Nem hagyták őket sokáig, hogy beszélgeszenek. A fiatal hölgyek egymásután megjelentek s elárulták csodálkozásukat, hogy a ki sasok és hatyuk közt válogathat, egy libával foglalkozik.

Mintha összebeszéltek volna, szörták az éleceket csak úgy pattogott az. A szikra sok jó névre esett s megsemmisítette azokat.

És a herceg, a herceg is belevegyült. Láta, hogy bájós szomszédnőjének homloka elsötétült, de azért folytatta. Igen ördögi tetszést lelt benne, hogy minden szellemes gonoszsgot megtetőzőn. Például sikerült. A rágalom génusza szállta meg s annak legkegyetlenebb sugallatát fékezhetetlen jókedvvel adta elő.

Hallgatói figyeltek, nevettek és elpirultak. Sokan igyekeztek kárörömüket elrejtetni; ezek az okosak, ügyesek voltak s már rég észrevettek „ilyesmit“. Néhányan részvételt és szánalmat mutattak, mások meg voltak lepetve.

Egyik sem kételkedett a herceg gonosz szavaiban.

De mégis — egy mégis — a bájós, kire a herceg beszéde alatt, alig mert nézni. Dobogó szívvel emelkedett fel s a harag könnyeivel szólt.

Káptalan, Székesfejérvári kölcsönös népsegélyzőegylet 50—50 koronát; **Fencsiere bizt. t.**, **Adria bizt. t.** 40—40 kor.; **Uhlánus ezred tisztkára**, **Kereskedelmi bank** 25—25 kor.; **Szaborits Jenő**, **Töltényi Antal**, **Légszszelvilágítási társulat** 20—20 kor.; **Fittler Béla**, **Szent Ferencz-r. zárda**, **Szuhányi Elemér**, **Reinitz Lipót**, **Pfinn József**, **Neol. ir. hitközség**, **Kis Ignác** 10—10 kor.; **Özv. Schwarzbachné Elter Gizella**, **Szinger Armin**, **Braun Alajosné**, **Reichard Mór**, 6—6 kor.; **Csülléry József**, **özv. Szammer Imréné**, **özv. Say Ferenczné**, **Kaltnecker Márton**, **Lencz-nővérek**, **N. N. 5—5** kor.; **Posta-és távirat-hivatal**, 4 kor. 60 fill., **Löwinger Mór**, **özv. Grundböck Ferenczné**, **Felmayer-czég**, **Lörincz Károly**, **Stefanits József** 4—4 kor.; **Özv. Borbély Józsefné**, **Erdős József**, **dr. Fanta Adolf**, **Koronafi László**, **Schoder Gizella**, **Tóth Antur**, **Zákics Miklós**, **Hermann Ede** 2—2 kor.; **Jakabi Józsefné** 80 fill.

— **Az utczaöntözési vállalatot** a folyó évre **Vieger Ferenc** nyerte el, ki a 2 kettős fogatú öntöző kocsit díjaképen megállapított 12 korona napi fizetésből 14%-ot engedett. Üdvözöljük az új baczilus pusztítót s egyzersmind kérjük, hogy ne terheltessek az öntözést kissé szorgalmasabban végeztenni, mint az az elmúlt kánikulákban tapasztaltuk.

— **Sötét bűn.** Szálló hir beszélt s adta tovább egyik ember a másiknak **Nagy-Perkátán**, hogy özvegy **Hermann Andrásné** szegény szemre gyermekét szült. A gyermeket azonban nem látta senki, mert úgy beszéltek tovább, **Szabó András**, a kinek része van az esetben, zsákba varta a kis csecsemőt s valami félreeső helyen elrejtette. Ott később észrevette a felesége, hát hogy senki-nek szemébe ne akadjon, **András** gazda tovább vitte s végkép eltakarította. A csendőrök most megneszelték a dolgot s kikérdezték az özvegy-asszonyt, a ki nem is tagadta a szülést, de azt állította, hogy a gyermek halva született. **Hermannét** azért mégis letartóztatták és átadták a dunadonyi járásbírósnak.

— **Gyakorlati iparpártolás.** A temesvári kereskedelmi egyesület a hazai ipar pártolása érdekében olyan mozgalmat indított meg, mely gyakorlati szempontokból megérdemli a többi nagyobb vidéki város figyelmét is. Hogy egyrészt a kereskedőkkel megismertesse a honi beszerzési források-

— Mindebből, a mit ön itt állit, semmit sem hiszek!

— Semmit! mindebből semmit?

Egy kiáltás hallatszott, mely a terem falairól mint menyeyi zene hangzott vissza s a hercegre térdre borult a bájós leány előtt s mindkét karjával körülfogta gyöngéd természetét.

— Te vagy az! kiáltott fel. Oh anyám ő az — ő adta az ismertető jelt.

Ugyanazon pillanathban kinyílt a mennyezet s tüzmadarakkal befogott napkocsijában szállt alá a mesebeli királyasszony.

Vakító megjelenésétől mindenki lesütötte szemét csak a jegyes-pár nem. A herceg válaszórtját anyjához vezette, a királyné háromszor megcsókolta és szólt:

— Légy üdvözölve te bájós ritkaság. Jól tudtam, hogy hosszabb időre elválok fiamtól. midőn a földre küldtem, hogy keressen oly ifjú nőt, ki nem hisz a rágalomnak. De, hogy gyermekemnek ily hosszú időre lesz szüksége, nem gondoltam.

A királyné felszólította gyermekeit, hogy üljenek a kocsiba, a tüzmadarak szétterjesztették szárnyaikat s a boldogokat a szép tündérországba vitték, honnan a rágalom származva van s hol még az ifjú hölgyek is hallgatnak, ha embertársaikról jót nem tudnak mondani.

kat, a helyi lapokban rendszeres cikkeket közöl az egyes iparágak és gyártmányok állapotáról, melyekben felsorolja az idevaló magyar gyárakat és ipartelepeket. Hasonló közleményekben föl hívja a fogyasztó közönség figyelmét azokra az üzletekre, a melyekben az egyes szükségleti cikkek magyar gyártmányként kaphatók. Ily módon folyton fölébresztli a közönség érdeklődését a magyar áru iránt, egyúttal a kereskedőknek is alkalmas ad új üzleti összeköttetésekre. Végül az egyesület megkeresi az Országos Iparegyesületet, hogy az Országos Iparcsarnok hazai iparkiallításait vándorkiallítások alakjában Temesvárra is küldje le bemutatásra. — Mit szólnak ehhez minálunk?

— **Tűzlárma.** Tegnap este 11 órakor egy boltór, a nádor-utczai Reichard-féle ház előtt elhaladva, gyanus neszt hallott a volt Singer Ede-féle üresen álló bolthelyiségből. A neszt aggasztóan hasonlított az égő fa pattogásához, azért a lelkiismeretes bakter nyomban a tűzoltó őrtanyára sietett, honnan az őrség egy fecskendővel azonnal kivonult. A tűzoltókkal csaknem egy időben érkezett a bolthoz Polczér Péter rendőrkapitány, ki az ajtót a házbeliekkel kinyitatta. Ekkor azután kiderült, hogy a gyanus pattogás a frissen vakolt falazatu bolthelyiségben elhelyezett kokszerpenyőkből ered, melyeket Heller Kálmán lisztekészkedő a helyiség új bérloje a falak gyorsabb kiszáritása végett állított oda. A megnyugtató felfedezés után a tűzoltók visszahajtottak s az időközben a bolt elé csődült publikum is csöndesen szétoszlott. A magunk részéről ez esetet illetőleg csak azt jegyezzük meg, hogy Reichard Mór a háztulajdonos, illetve Heller, a bérlő annyiban mindenestire hibát követtek el, hogy ezt az éjjeli tüzelést sem a rendőrségnél be nem jelentették, sem pedig a bolt mellé őrt nem állítottak. Különben pedig leghelyesebb lett volna a külső boltajtót nyitva hagyni, hogy a pattogásra figyelmessé lett járkelők semmi rosszat ne gondoljanak.

— **Szökött katonák.** A Székesfejérvárott állomásozó 12. sz. uhlánus ezredtől a közelmúlt napokban két katona szökött el. Az egyiket Tamáskovics Tamást e hó 9-én elfogták a csendőrök a felszuthi országon és bekísérték az ezredparancsnoksághoz, a másik azonban, Kovács Mihály, azóta már messze kóborol. Valószínűleg hazafelé igyekszik.

— **Játék-délutánok.** A kultuszminiszter most adta ki rendeletét a játék-délutánokról. A jövő ősztől kezdve a középiskolák alsó 4 osztályában hetenkint egyszer két óra hosszat a tanulók tanáraik vezetése alatt fognak különféle test-edző játékokat végezni. A rendelet a legnagyobb szabotossággal intézkedik a játékok nagyságáról, berendezéséről, megszabja egyes évszakok szerint, micsoda játékokra kell a főszlyt helyezni és egyúttal a játék-tanárok külön díjazásáról is gondoskodik. — A felsőbb osztályok játék-délutánjai ügyében a miniszter csak később fog intézkedni.

— **A kéményseprő kerületek.** A kereskedelmi miniszternek tudomására jutott, hogy az ország legtöbb vidékén egy kéményseprő mesternek 2, 3 sőt több munkakerülete is van. A miniszter vizsgálja helyzetnek találja ezt s azt akarja, hogy minden mesternek csak egy kerülete legyen s elrendelte, hogy a jogtalan kerületekről a mestereket mondassák le és az így megüresedett állásokat azonnal töltsék be. Vagyis, — minden kéményseprő a maga kerületében seperjen.

— **A fokos meg a fűtykös.** Kovács János nagy-lóki lakos a sárosi vásárról hazatérőben

mámoros fővel összeveszett Péter József szífmajori csószszel, ki a meddő szóvitát, egy, a Kovács koponyájára mért hatalmas fokos csapással fejtezte be. Amde amaz sem maradt sokáig adósa, mert bunkós botjával nyomban visszaadta az ütletet, azután vérbe fagyva vánszorgott tovább mindenik a maga után. Kovács később úgy találta, hogy mégis csak ő buzta a rövidebbet, azért a differenciák kellő kiegyenlítése végett jelentést tett a sárbogárdi járásbírósnál.

— **Halálozás.** Winkler György, nyugalmazott főtanító e hó 13-án rövid szenvedés után elhunyt. Temetése tegnapi délután ment végre.

— **Megfúladt csecsemő.** Tóth Sándorné szül. Gyarmathy Juli tükrös pusztai parasztnő e hó 13-án este szokása szerint megszojtatta három hónapos leánykáját, azután nyugalomra tért. Éjszaka fölébredt s aggódva látta, hogy az apróság ki az ágy elé helyezett székeken pólyába takarva aludt, arezaborulva fekszik. Fölvette, tapogatta, de csak nem adott semmi életjelet a csepp Anna Mária. A szegény asszony még a szomszédokat is fellármázta, de segíteni már egyik sem tudott, hiába dörzsölték élesztgettek. Késégtelen, hogy álmában arcra fordult a kiskike, s úgy fulladt meg a párnák között, mert szándékosan az esetben föltenni sem lehet. Nyolcz gyermeket nevelt fel eddig Tóth Sándorné, becsülettel.

— **A sertésvész elleni védekezés.** A földmívelésügyi miniszter újabb ismét rendeletet adott ki, melyben az érdekelt gazdakörök képviselőinek meghallgatásával elozetesen tartott értekezlet megállapodásaihoz képest arra utasította a törvényhatóságokat, hogy a gazdaságosság és a sertésveszélyeskedő körök érdekeinek figyelembe vételével veszkerületeket alakítsanak oly helyeken, hol a sertésvész járványszerűen lépett fel, avagy már a szomszédos községekbe is átterjed. Ez intézkedés alkalmas lesz a betegség elfojtására, mert a veszkerületek sertésforgalma szigorú felügyelet alá kerül és a veszkerületből a sertések csak a felügyelő állatorvos kedvező eredményű vizsgálata után lesznek hatósági engedelem mellett elszállíthatók. Azonkívül az említett rendelet a heti és országos sertésvásárok szigorú ellenőrzését és a vásártérek mindenkor pontos fertőtlenítését rendeli el, a sertések vételével és eladásával azok felhizalása nélkül üzletszerűen foglalkozó sertésveszélyeskedő u. n. kepeczek sertésállításait pedig hatósági felügyelet alá helyezi, mely szállásokban a sertéseket a hatósági állatorvosok hetenkint egyszer megvizsgálják tartoznak s melyekből sertések — a levágásra szánt állatok kivételével — csakis 14 napi megfigyelés után szállíthatók el akkor, ha a sertéseket a felügyelő állatorvos egészségesnek találta és marhaleveleiket ellenjegyzte. Ez az intézkedés azonban a rendszeres sertéshizlalókra ki nem terjed.

Uti rajzok.

A székesfejérvári felső kereskedelmi iskola országosi tanulmányútjából.

Róma.

(Befejező közlemény.)

Midőn az ember a Bernini készítette oszlop-csarnok alatt át megy, midőn ez idő alatt lelket mintegy előkészíti valamely csodás, nagyszerű vagy mindenestre váratlan benyomásra, amidőn az utolsó pillanatokban eszébe jut mindaz, a mit a Péter templom története magában foglal s a mikről hosszú századok regélnek; tehát mikor ezeket átgondolta és azzal a tudattal, hogy már ennek a templomnak az alapítása is olyan esemény volt, a melylyel milliók hitehagyása, szóval a protestantizmus létrejötte vala összekötvé, lépi át a hatalmas oszlopokat, családós vár rá. Ha a kupolát nézi, a mely könnyedén borul a templomra, elbámul a művészet finomságának láttára; ha a homlokzatra veti tekin-

tétét, meglepő leend az oszlopos bejárat szobraival; s végül a hatalmas oszlop-csarnok mását sehol sem találhatni. — De a kupolát eltakarta az előtte álló homlokzat, a homlokzat oszlopainak közét fáll rakták be s a hatalmas oszlopok fölé vékony tetőt húztak.

Eszmézt az egész mű külsején sehol sem talál sz kifejezve. Részletekben szép, de egészben eltörpült.

Ilyenforma benyomást gyakorolt reánk a Szent Péter templom kívülről. Különbözött ezt a benyomást még sem lehet abszolút valónak elfogadni, mert az áll, hogy ha valamely dologról sokat hallunk vagy tudni hiszünk, azt képzeletünk sokkal nagyobbra alkotja, mint a valóságban van. Hosszu, a részletekkel való megbarátkozás utáni figyelem és beható vizsgálódás folytán lehetne igaz ítéletet hozni.

Miután a térről végigtekintettünk a bazilikán, a Bernini oszlopain, a szökőkutakon s Egyiptom obeliszkjén, bementünk a templomba. Középen a kupola alatt van a főoltár; gyönyörű csavarodó, a jeruzsálemi templom oszlopainak mintájára készült négy oszlop tartja fölötté a mennyezetet. Ez alatt nyugszik Szent Péter. Pár lépéssel odább áll Szent Péter bronz szobra az ötödik századból. A márványszéken ülő alaknak jobb lábujjhegye a keresztények millióinak csökjáratát már megkopott, lesimult. Sok pápa sirboltja van itt. A legszebbek egyike XIII. Kelemené Canováti. — A kriptá bejárata felett térdel a pápa és imádkozik, előtte a tiara. Kívüle két alak van az emléken, az egyik, jobbról a hit, álló, kezében keresztet tartó női alak, balról a gyász angyala lehajtott fákllyával. Egyik nevezetessége az épületnek Michel Angelo Mater dolorosája, az u. n. Pieta, fehér márványból. Különbözött az egész templomot jellemzi, hogy minden nagy arányokban készült, a szobrok három-négy méter magasságuk és ezért alig tűnik fel a templom óriási nagysága.

Rómában létünk alatt megtekintettük még a Laterán és S. Pál templomokat, Garibaldi szobrát a Gianicolon és a Quirinalt. A felütek pedig ezeken kívül megnézték a katakombákat is, voltak továbbá a husvét pápai misén.

A Szent Pál templomban a pápák arczképei láthatók Szent Péteről kezdve. A templom csak egy ragyogó s sok aranyozástól, granit-oszlopoktól, alabastromtól és malachittól. A Laterán pedig, a mely a pápai államhoz tartozik, gyönyörű udvaráról is nevezetes.

A Quirinal, mely most a király rezidenziája, azelőtt szintén a pápáé volt. Számtalan régi értékű gobelin díszíti a falakat; a trón-termet kínai vázák ékesítik. A trón-termen átmenve vannak a tánc és társalgó termek, az ebédlő, stb. A tánc-teremben hatalmas csillárok vonják magukra a figyelmet.

Az egyik teremben vannak azok a koszoruk, a melyek II. Viktor Emánuel koporsójára küldtek; egy másik teremben Garibaldi győzelmeinek emlékei és a hős fegyverei vannak. S a fegyverek között, a melyekkel Genában hajóra ült, a melyekkel Sziciliát elfoglalta s a melyekkel végül Rómát bevette, ezek között közepén, a főhelyen egy egyszerű kupa áll, még rajt a caprerai földdel. Ime tisztán áll előtünk egy ember pályafutása, egy olyan emberé, a ki a legnagyobb dicsőség közepette önmagára is tudta alkalmazni azt, hogy „A mór megtette kötelességét, a mór meghalt.”

A passeggiata del Gianicolon felmenve lassan-lassan kiemelkedik előtünk Róma. Látjuk a Pantheon lapos kupoláját, a Capitólium tornyát, messze odább a Colosseumot, majd amott a Passeggio M. Pincionak, a római városligetnek tői zarájk körül Róma házeit. Tovább megyünk és nemsokára elénk tűnik a Montemonto a G. Garibaldi. Magas talapaton, melynek oldalait esatajelenetek hatásos csoportozatai fedik, ül lován az olasz egység nagy harcosa, Innen betekintjük az egész láthatárt. Róma környékét, a Tibert, aztán magát a várost.

Ez az a Róma, a honnan hajdan a világot kormányozták, előbb a császárok, aztán a pápák. Ennek most mind vége van. Róma ma csak egy nemzet fővárosa, de egyben még bírja a hegemoniát: a művészetben. Róma valóságos

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szaját házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, egyeztető gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből rögzíthetők, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilétkint 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakirtya, egyeztető utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplő készleteit**, „Millenium“ legújabb szerkezetű: **fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit**, melyek fölönyei: **préselt aczéllemez-állvány, téglacézel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatlan szerkezet**, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3½ és 4 lóerejű **gőzcséplő-készleteit**, **Sack-rendszerű, aczélföntésű ekével ellátott ekéit**, „Boni“-féle **kéltengelyű csetalyigánt, járgányos cséplő-készleteit, szeszkavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközeit**.

FIGYELMEZTETÉS! Ezzel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt. meghatalmazásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat **ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk**. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a **közönség tévútra vezetessenek és nehogy nevéinkkel visszaélések történhessenek**, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

A duna-adori uradalomban 20,000 kéve verő és szegni való nád eladó, — venni szándékozók **NEGRO G.** ispanhoz Adony sziveskedjenek fordulni.

Szegnivaló nád kévéje 24 fillér.

Fedő nád kévéje 16 fillér.

loco raktár **DUNA-ADONY.**

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLONDIZITÓ, TŰKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZEKESFEHÉRVÁROTT,

Szt.-Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A főtisztelendő Clerus. magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletemet zűves figyelembe ajánlani bátorodom.

Művelem és elvállalom a templondiszítésnek következő ágait:

Oltárépítészeti és oltárdiszítési,

új oltárok, szószékek, keresztlő-kutak, szentsirok építését aranyozását és festését,

minden styllben. beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

Lourdesi Mária-oltárok építését.

Régi oltárok, szószékek, szobrok renoválását

újman fából faragott szobrokat, ezeket pedig a megfelelő színekben festve, gazdagon aranyozva, vagy egészen aranyozva.

Nálam megrendelhetők mindennemű olajfestményű képek és stáció-képek.

Tisztelt Schaumann Ur!

A paduai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmmal elhoztam.

Ezen alkalmmal készséges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rájáának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárki-nek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel
Beleznay István,
plebános.

FENYŐHÁZA

(Liptó-megye.)

Állami nyaralótelep. éghajlati gyógyhely. vízgyógyintézet.

A Tatra-hegység fenyvesei közt védett helyen, üdítő, pormentes völgyben fekszik Fenyőháza, a Nagy-Tatra gyöngye.

Idény: május 1-től október végéig. A szállodák egész éven nyitva állanak.

Szállás: (4 szálloda és 20 nyaralóban 210 modern és kényelmes szobával.) — Árak: július-augusztusban naponként 1 frittól 2 firt 50 krig. Elő- és utóidényben 25%-kal olcsóbb. Minden épület hegyi forrás-vízvezetékekkel van ellátva.

Ételmezés: étlap, vagy meg egyezés szerint. Egész penzió lakással július és augusztust kivéve személyenként napi 2 firt.

Szórakozásra: kiterjedt 80 klm. kocsiút, séta és erdei utak, gyógyterem, kávéház, 2 lawn tennis. díszes tekepálya stb. szolgálnak.

Fürdők: vízgyógyintézet, meleg fürdők, uszoda.

— Vasut, posta, távirtda helyben. —

Megkeresésekre szivesen válaszol

Jahn Nándor, bérelő.